

Югозападен университет „Неофит Рилски“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Антони Спасов Стоилов,

член на Научното жури в конкурс за заемане на академичната длъжност

„Доцент“,

обявен от Югозападния университет „Неофит Рилски“ в бр. 61 на Държавен вестник от 05.08.2016 г.

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Гл. ас. д-р Гергана Падарева-Илиева е кандидат в обявения конкурс за редовен доцент по 2.1. Филология/Български език (фонетика и фонология). Тя защитава успешно докторската си дисертация през 2006 г. След спечелен конкурс през същата година е назначена в Катедрата по български език в ЮЗУ „Неофит Рилски“, където от 2007 година е главен асистент. През това време тя чете лекции и води семинарни и практически упражнения по фонетика и фонология на българския език, съвременен български език, морфология и синтаксис, радиото като средство за масова комуникация, както и по избираеми дисциплини в областта на интонологията, медиите, акустичната фонетика с приложение в логопедията, проблемните въпроси в българската граматика. Гл. ас. д-р Гергана Падарева-Илиева е единствен автор и съавтор на общо 33 публикации след защитата на докторската дисертация, има и едно участие в съставителство на сборник. В конкурса тя участва с 31 публикации – един хабилитационен труд, една монография в съавторство, един самостоятелен учебник и един учебник в съавторство, 27 студии и статии, 6 от които са публикации в чужбина, а някои от тях – в реферирани списания, 9 са в съавторство.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Хабилитационният труд е със заглавие „Интонацията и принципът за езиковата икономия“ (216 с.), издаден през 2013 г. В него е предложен обстоен теоретичен обзор, но също така авторката излага и дискутира и някои от спорните въпроси в интонологията. Освен това в труда са представени два перцептивни експеримента върху въпросителни изречения без въпросителен маркер, които

най-общо подчертават ролята на мелодичния контур като способстващ за протичането на успешна и резултатна комуникация чрез „съкращаване” усилията на слушащия в търсене на значението, което говорещият би желал да предаде. Макар авторката да приема факта, че интонацията е много зависима от контекста, тя потвърждава огромното ѝ значение за разбиране смисъла на изказването. Нещо повече, доказва, че е възможно чрез промяна на мелодичния контур да бъде изразено друго значение и отношение без допълнителен лексикален материал и без изменение в синтактичната структура. Авторката проверява дали мелодичните контури, възприемани като последователност от *тонални елементи*, могат да бъдат възприемани като структури, които могат да променят „общото значение“ на изказването. Изследванията в областта на интонологията у нас са спорадични, а тази монография е единствената в последните малко повече от две десетилетия. Така тя запълва съществена празнина в българската лингвистика и освен това подлага на проверка интересни и провокативни хипотези, свързани с интонацията, семантиката, синтаксиса и речевата икономия.

В конкурса Падарева-Илиева участва и с една монография в съавторство със заглавие „Език и образ на медиите в Югозападна България”, издадена през 2013 г. Тя представлява кратко, но първо по рода си описание на някои от най-влиятелните медии в региона, на техния език, стил, аудитория, жанрово многообразие.

От творческата биография на кандидата заслужава специално внимание книгата „Акустичната фонетика при изследване на комуникативни нарушения”, издадена през 2015 г. В справката за публикации тя е представена не без основание като учебник, макар не съвсем в стила на учебните пособия да съдържа авторски хипотези, идеи и обобщения, по-характерни за монографичен труд. При все това, книгата е първият подобен труд в българската фонетика с практико-приложен и научен характер, който разглежда акустичните параметри със значение при комуникативни нарушения, и прилага доказателства за необходимостта от изследването им. Освен това авторката представя един богато илюстриран текст, написан компетентно и достъпно, с точност и яснота.

Кандидатът участва в конкурса и с още един учебник, но в съавторство - „Български език за чужденци”, издаден през 2009 г. Това учебно пособие, въпреки че има своите недостатъци, свързани с методологията, касаеща например

разпределението на лексиката, е първият и засега единствен учебник, предназначен за чуждестранни студенти в Югозападния университет.

Студиите и статиите, с които Падарева-Илиева участва в конкурса, са разпределени тематично в четири цикъла – интонология, медии, приложение на лингвистиката и фонетиката при изследване на комуникативни нарушения и артикулация на алвеоденталната съгласна [л] като [љ]. Всички статии имат своите безспорни качества и значими приноси в науката. Във всеки един от тематичните цикли могат да се посочат изследвания, които са новаторски, провеждат се за пръв път в науката ни или пък проверяват нови хипотези. Например в статията „Опит за характеристика на интонацията на няколко типа радиокомуникатори“ авторката прави опит, макар и с малък експеримент, чрез обективно измерване на програмата *Praat* да изгради интонационни портрети на три типа радиокомуникатори. Публикацията в съавторство „F2 Transition Measurement in Bulgarian Stutterers and Nonstutterers“ представя един от малкото експерименти в световната наука, които изследват формантния преход на втория формант при възрастни заекващи в сравнение с незаекващи, и първия подобен в България. А експериментите, проведени в съавторство, и задълбочените изследвания, свързани с артикулацията на алвеоденталната съгласна л, са засега единствени в науката ни. Това са само няколко примера от публикациите на Падарева-Илиева, които я отличават като автор с оригинални, дори провокативни, идеи и като добросъвестен учен, който залага на научната обективност и прецизност, но същевременно не се страхува да експериментира и да навлиза в нови за науката ни територии. Не може да не се отчетат и разностранните ѝ проучвания, както и интердисциплинарната насоченост на нейните изследвания.

Към научноизследователската работа на кандидата може да се добави и членството в 3 редколегии в реферирани списания в чужбина и две в страната, две научни специализации в чужбина, 27 участия на международни и национални научни форуми у нас и в чужбина и 16 забелязани цитирания на нейните публикации, някои от които в престижни списания, индексирани в бази данни като *SCOPUS*, *Google scholar*, *Ринц* и др. Относно преподавателската и професионално-академичната дейност на кандидата може да се отбележи авторството в колектив на учебен план на магистърска програма по журналистика, активната работа със студенти, както и участията в организацията

на научни форуми.

III. Критични бележки и препоръки

Различните посоки в изследванията на кандидата я представят като учен, който търси и не се задоволява с една тема, но ако тя задълбочи самостоятелните си проучвания в една конкретна област, това със сигурност би довело до още по-значими резултати в бъдеще.

IV. Заключение

Цялата научна продукция на кандидата, както и качеството на преподавателската и научноизследователската ѝ дейност ми дават основание да препоръчам на почитаемите членове на Научното жури да изберат гл. ас.д-р Гергана Падарева-Илиева за хабилитиран преподавател на академичната длъжност „Доцент” по обявения конкурс.

20.10.2016 г.

Проф. д-р Антони Стоилов